

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. 070-11.98.43

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

OKTOBER 1960
9e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

INHOUDSOPGAVE

HUMANISTISCH VERBOND

Excursie Leden van de Tweede Kamer	Blz. 139
15-Jarig bestaan Humanistisch Verbond	" 139
"De Ark"	" 139
Topkaderconferentie	" 139
Scholing van gesprekleiders	" 140
Emigratie	" 140
Benoemingen	" 140
Lezingen Dr. Szczesny	" 140
"Het Woord van de Week"	" 140
De radiokwestie	" 140/141/142

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES

Zomerschool 1960	" 142
Installatie 3e sectie	" 142/143/144

HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN

De A.H. Gerhard-Stichting wordt Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden	" 145
Jaarverslag 1959 A.H. Gerhard-Stichting	" 145/146

HUMANITAS

De Stichting Kinderhuizen van Humanitas	" 146
Een nieuw kantoorgebouw voor de afdeling Amsterdam	" 146
Verzorgingshuis Humanitas te Hengelo	" 146
Aanstellingen	" 146/147
Gezinsverzorging bij Humanitas	" 147
Bejaardensociëteit te Leiden	" 147
Jaarverslag 1959	" 147

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP

Demasqué der H.J.G.	" 147
"Mededelingen H.J.G." september 1960	" 147
Weekend "Verdraagzaamheid"	" 147/148

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Zomerkampen	" 148
Propaganda	" 148
Congres	" 148

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG "SOCRATES"

Najaarsconferentie	" 148/149
Afdeling Rotterdam	" 149

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

Jaarvergadering	Blz. 149
"Vernieuwing"	" 149

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden oktober en november voor de VARA	" 149
Lezing in de maand november voor de AVRO	" 149

<u>INTERNATIONALE LITERATUURLIJST</u>	" 150/151
---------------------------------------	-----------

INTERNATIONAAL NIEUWS

International Humanist and Ethical Union (IHEU)	" 152
Verenigd Koninkrijk	" 152

VAN ALLE KANTEN

Humanistische rubrieken

Humanistische rubriek in Het Parool	" 153
Mr. Mulderije over de nieuwe omroepwet (Het Parool)	" 153/154
Mr. Beernink over subsidie voor Humanistische gebouwen (Het Vaderland)	" 155
Subsidies Humanistisch Thuisfront (De Prov.Zeeuwse Courant en de Rotterdammer	" 155/156
Inleidingen over Humanisme (De Linie)	" 157
Woodbrokers over geloof en ongeloof in de huidige samenleving	" 157
Het Limburgs Dagblad (Dr. J. Gielen) over Praktische arbeid en humanistische overtuiging	" 157/158
Bevrijdend Denken	
Nakaarten over de volkstelling	" 158/159
Radicalisering van het Humanisme	" 159/160

HUMANISTISCH VERBOND

Excursie Leden van de Tweede Kamer.

Op 28 en 29 september 11. hebben 6 leden van de Tweede Kamer, te weten: Dr. L.A.H. Albering, J.J.A. Berger, G.A. Kieft, J.H. Scheps, Ds. N. van der Veen en M. Visser deelgenomen aan een excursie, welke voor hen door de Humanistische organisaties was georganiseerd. Men kwam bijeen in het Erasmushuis, waar de parlementsleden werden ontvangen door de voorzitter van het Humanistisch Verbond, Dr. J.P. van Praag, het Stichtingsbestuur van het Erasmushuis en enkele hoofdbestuurleden van het Verbond. Na de lunch vertrok men naar het Kinderhuis Ellinchem te Ellekom. Dit huis is het eigendom van de Voogdijvereniging Humanitas. De directeur van het tehuis, de Heer H.J. Beuke heeft het gezelschap daar rondgeleid. Vervolgens vertrok men naar "De Leemberg", het militair tehuis van het Humanistisch Thuisfront te Nunspeet, waar de Heren van der Waerden en Van Herwaarden als gastheren optraden. De eerste dag van de excursie eindigde in het conferentie-oord van het Humanistisch Verbond, "De Ark" te Nunspeet, alwaar het diner plaats vond. 's-Avonds was er een vrije discussie. De volgende dag bracht het gezelschap een bezoek aan het Coornherthuis te Driebergen, het Vormingscentrum van het Humanistisch Thuisfront. Hier trad de directeur, de Heer H.J.J. Lips, als gastheer op. Tenslotte vertrok men naar het Bejaardentehuis van de A.H. Gerhard-Stichting, het A.H. Gerhardhuis te Amsterdam, waar de afsluiting van de excursie plaats vond.

15-Jarig bestaan Humanistisch Verbond.

Op 17 februari 1961 bestaat het Humanistisch Verbond 15 jaar. Hoewel de plannen tot viering van dit belangrijke feit nog niet helemaal vast staan, ligt het wel in de bedoeling in een aantal steden samenkomsten te houden met een enigszins demonstratief karakter. Er zal een bijzonder nummer van "Mens en Wereld" verschijnen, terwijl er ook door het hoofdbestuur een persconferentie zal worden gehouden.

"De Ark".

Nadat gedurende de zomermaanden in het conferentie- en vakantie-oord "De Ark" te Nunspeet een reeks van familiekampen zijn gehouden, terwijl ook het zogenaamde jeugdgeheel voortdurend met kinderen en jongeren bezet was, staan voor de komende maanden een reeks conferenties op het programma. Natuurlijk is er ook een Kerstkamp in de plannen opgenomen.

Topkaderconferentie.

Op de Topkaderconferentie, waaraan dit keer behalve de vertegenwoordigers van de gewesten ook enkele bestuursleden van gemeenschappen deelnamen, en die plaats vond op 8 en 9 oktober, heeft het Dagelijks Bestuur een exposé gegeven van de vele werkzaamheden, waarmee het Verbond zich bezighoudt. Teneinde de deelnemers een aanschouwelijke indruk te geven van de werkwijze van het D.B. werd op de zaterdagavond een gewone vergadering van dit college gehouden, waarbij de overige aanwezigen ook hun mening hierover konden geven.

Scholing van gesprekleiders.

Teneinde te voorzien in de behoefte aan geschoolde gesprekleiders voor het groepswerk in de gemeenschappen heeft de commissie "Groepsge-sprek op 15 en 16 oktober een werk-weekeind gehouden in "De Ark" te Nunspeet. Nadat de bezoekers nog eens de noodzaak van het groepsgesprek was uiteengezet, vonden enige groepsgesprekken plaats, die op de band werden opgenomen, terwijl later de technische kant van de zaak uitvoerig werd besproken.

Emigratie.

Om de gemeenschappen en raadslieden van het Verbond inzicht te geven in het werk van de Emigratie-commissie en de noodzaak te onderstrepen van het geven van voorlichting aan buitenkerkelijke emigranten, zal de commissie hierover een bijeenkomst beleggen, eveneens op "De Ark" en wel op 12 en 13 november.

Benoemingen.

In zijn vergadering van 24 september benoemde het hoofdbestuur de Heer Koppen te Haarlem tot plaatselijk geestelijk raadsman en de Heren Bakker te Menaldum, Dodemont te Velp, Hogeveen te Alkmaar en Post te Chaam tot geestelijk raadsman voor de Inrichtingen van Justitie. Allen zijn vrijwilligers.

Lezingen Dr. Szczesny.

De schrijver van het boek "Zukunft des Unglaubens", dat inmiddels ook in het Nederlands is vertaald, evenals zijn discussie met de katholiek Heer, zal in oktober in ons land enkele lezingen houden. Deze lezingen zullen vermoedelijk plaats vinden in Den Haag (21 oktober), Rotterdam (24 oktober), Utrecht (25 oktober) en Amsterdam (26 oktober). Het H.V. is verzocht hieraan medewerking te willen verlenen, omdat het om een voor de humanisten belangrijk onderwerp gaat. In "Mens en Wereld" werd reeds verscheidene malen over genoemd boek geschreven.

"Het Woord van de Week".

Hoewel de belangstelling voor het beruchte ontwerp-omroepwet door het nog steeds niet in behandeling nemen hiervan door de volksvertegenwoordiging enigszins is geluwd, bloeit het orgaan van de Luisterkring "Het Woord van de Week". Het aantal abonnementen heeft de 4500 reeds overschreden, hetgeen voor een deel ongetwijfeld te danken is aan de verbeterde uitvoering. De losse-nummerv verkoop gaat eveneens door.

De radiokwestie.

In "Het Woord van de Week" van 18 september is op de voorpagina het volgende artikel opgenomen, dat het standpunt van het Humanistisch Verbond nog eens uit de doeken doet naar aanleiding van enkele opmerkingen van Mr. Mulderije, de voorzitter van het I.K.O.R. Wij nemen het artikeltje uit "Het

Woord van de Week" hieronder voor U over. Voor het persverslag van de rede van Mr. Mulderije verwijzen wij U naar onze rubriek Van Alle Kanten.

OOK DE KERKEN HEBBEN BEZWAAR

"Nadat het geruime tijd stil is geweest rondom het ontwerp-omroepbestel van minister Cals, heeft de voorzitter van het I.K.O.R., het Interkerkelijk Overleg in Radio-aangelegenheden onlangs in een toespraak op de Oecumenische Dag in Amersfoort er aandacht aan besteed. Men kent de situatie: kort voor het optreden van de huidige regering is de toenmalige staatssecretaris van het ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen met een reeds lang aangekondigd ontwerp gekomen, dat de definitieve regeling van de verdeling der zendtijd bevatte. Omdat daarbij de humanisten vergeten waren, opzettelijk mogen we misschien wel zeggen, is de Humanistische Luisterkring opgericht, teneinde kracht bij te zetten aan de eis, ook voor humanistische uitzendingen beschikbare zendtijd beschikbaar te stellen.

Door welke oorzaak dan ook, is het ontwerp tot op heden nog niet door de 2e Kamer in behandeling genomen en de aandacht is er daarom niet meer zo uitdrukkelijk op gevestigd. Hoewel zich nog regelmatig leden voor de Luisterkring aanmelden, schijnt de oorspronkelijke verontwaardiging over de voorgestelde discriminatie enigszins geluwd te zijn.

Ten onrechte overigens, want zolang het voorstel niet wordt gewijzigd of ingetrokken blijft het door ons gesignaleerde gevaar bestaan en is het nodig er de aandacht op te vestigen en er zich tegen te verzetten.

De voorzitter van het I.K.O.R., Mr. Mulderije, heeft in zijn rede uit de doeken gedaan dat ook voor de kerken aan het ontwerp nogal wat bezwaren kleven. Volgens een krantenverslag zou hij zelfs hebben gezegd, dat deze omroepwet voor de kerken onaanvaardbaar is, omdat ook de kerken afhankelijk blijven van de bereidheid der omroepverenigingen om wat van hun zendtijd beschikbaar te stellen. Zendtijd is volgens hem zendtijd van het gehele volk en niet van de omroeporganisaties. In dit verband wees hij ook op het rapport van de V.P.R.O., waarin een nationale omroep geschetst wordt.

Op dat rapport zullen we ongetwijfeld nog wel eens terugkomen, de discussie hierover moet eigenlijk nog beginnen. Maar wat wel van belang is, is de suggestie van Mr. Mulderije, die van mening is, dat er op brede basis een gesprek over het zendtijdprobleem gevoerd zou moeten worden voordat het ontwerp in de Kamers komt. En aan dat gesprek zouden ook de humanisten deel moeten nemen.

Wij weten niet, of het zover komt en men daartoe bereid is. Van onze kant bestaat geen bezwaar, ook al hebben we sedert ons congres in april 1959 voldoende duidelijk gemaakt, wat wij als minimum eis menen te mogen stellen. We zien echter in het voorstel, om aan het voorgestelde gesprek deel te nemen een bevestiging van het feit, dat wij er goed aan hebben gedaan, onze Luisterkring op te richten en daardoor hen, die op het humanistische kwartiertje prijs stellen, de gelegenheid te geven, dit onomwonden te kennen te geven.

Opvallend is overigens, dat de voorzitter van het I.K.O.R. in 1960 de humanisten belangrijk genoeg vindt om ze als gesprek-partners te zien. Want in 1951 stond Mr. Mulderije, die toen Minister van Justitie was, bij de behandeling in de Kamer van de vraag of bij de geestelijke verzorging van gevangenen ook humanisten dienden te worden ingeschakeld, nog op het standpunt, dat hier voor het Humanistisch Verbond geen taak lag, omdat het slechts "stenen voor brood" zou kunnen geven."

-0-

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES

Zomerschool 1960.

De Zomerschool werd dit jaar van 19 tot en met 23 juli, evenals vorige jaren, gehouden in de gebouwen van de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort. Er waren 35 deelnemers; de leiding berustte weer bij de Heer Drs. J.H.P. Colpa, terwijl Mevrouw van Eck de huishoudelijke leiding had.

Het onderwerp was: "Grote geestelijke stromingen".

Inleidingen werden gehouden door:

Drs. R.L. Mellema over: "De Islam".

G.M. de Gelder over: "Stromingen in het Indische denken".

Dr. Kwee Swan Liat over: "Stromingen in het Chinese denken".

Prof. Dr. H. Kraemer over: "Het Christendom in zijn verhouding tot andere godsdiensten".

terwijl Colpa 's zaterdags een samenvatting gaf, waarbij vooral gewezen werd op de betekenis van de grote godsdiensten voor ons, en de humanistische waarden die er in liggen.

Verder waren er wandelingen, ochtendgymnastiek, een bezoek aan "Zonnehof" (tentoonstelling van moderne kunst) en aan Oud-Amersfoort.

Wat stemming en inhoud betreft is deze Zomerschool zeker geslaagd; het is alleen te betreuren dat het aantal deelnemers niet groter is geweest.

Installatie 3e sectie.

Op zaterdag 1 oktober werd door Dr. van Praag als voorzitter van de Stichting Socrates de 3e sectie geïnstalleerd. Wij geven hieronder een kort resumé uit zijn inleiding:

"Twee en een half jaar geleden, n.l. op 15 februari 1958, werden twee secties van de Stichting Socrates geïnstalleerd, namelijk de wetenschappelijke en de culturele. Het is belangwekkend enkele passages te citeren uit de toespraak, waarmee die installatie toen plaats vond.

"Het humanisme is eeuwenlang een zaak geweest van denkers en dichters, onderzoekers en kunstenaars. Pas in de laatste tijd zijn pogingen gedaan de kern van de humanistische geesteshouding te

doen functioneren als een sociaal-paedagogisch motief. De humanistische beweging in Nederland, waaronder het Humanistisch Verbond, is een uitdrukking van dit streven.

Niettemin moet het humanisme wortelen in het eigentijdse geestelijk leven om niet te verschrallen. Hoewel het Humanistisch Verbond wel smalend een intellectuelengroep genoemd wordt, bestaat het gevoel, dat het intellect in en om de humanistische beweging te weinig functioneert als geestelijke voedingsbron.

De Stichting Socrates heeft tot taak wetenschap en cultuur met betrekking tot het humanisme te bevorderen. De Raden van Advies zijn niet bedoeld als ornamenten, maar als een middel om bovengenoemd doel te verwerkelijken, door het stellen van problemen en het geven van adviezen. Het wordt zeer gewaardeerd, dat de leden bereid blijken daaraan mede te werken.

Het kan uiteraard niet de bedoeling zijn wetenschap en kunst te persen in het keurslijf van vooropgestelde overtuigingen. Maar ze kunnen wel op een andere wijze dienstbaar worden gemaakt aan de humanistische gedachte. Namelijk doordat de kwesties aan de orde gesteld worden die van betekenis zijn voor de uitbouw van een humanistisch wereldbeeld, en doordat de culturele functies worden belicht, waarvan een bezielende kracht uit kan gaan in het moderne humanisme.

In dit verband ware onder humanisme te verstaan het pogen om leven en wereld te interpreteren met een beroep op menselijke vermogens, waarbij de mens begrepen wordt als een waarderend wezen. Verdere elementen: eerbiediging, redelijke verantwoording, verbondenheid, vrijheid, gerechtigheid.

Van de secties wordt verwacht, dat zij onderwerpen, bronnen en deskundigen aanwijzen, zowel op wetenschappelijk als op cultureel terrein, waardoor de humanistische gedachtenwereld geconfronteerd wordt met de ontwikkeling van het geestelijke en culturele leven."

In beginsel is het bovenstaande ook van toepassing op de 3e sectie die thans geïnstalleerd wordt. Is het misschien symbolisch dat dit juist geschiedt in de loop van het World Mental Health Year? De beide andere secties hebben zich tot nu toe beziggehouden met onderwerpen als "Kunstzinnige vormgeving van humanistische bijeenkomsten", "Problemen van de ontwikkelingsgeremde mens", "De verantwoordelijkheid van de natuuronderzoeker" en "De wetenschappelijke voorlichting van de leek", e.d. Daarnaast bestaat evenwel behoefte aan bestudering van vragen die in het bijzonder het sociaal-paedagogische terrein in de ruimste zin raken (dus met inbegrip van het sociaal-culturele terrein).

Twee groepen van vragen doen zich daarbij allereerst voor, t.w.

- a. Welke betekenis heeft de levensovertuiging voor de sociaal-paedagogische arbeid en wat zijn de consequenties daarvan voor de vormgeving van sociaal-paedagogisch werk;
- b. Welke problematiek van het sociaal-paedagogische terrein heeft bijzondere betekenis voor de humanistische beweging en welke taken vloeien daaruit voort voor die beweging.

In het bijzonder mag de aandacht gevraagd worden voor verschijnselen als massacultuur en vrijetijdsbesteding, en voor arbeidsterreinen als maatschappelijk werk en vormingswerk, waarbij speciaal de jeugdproblemen aan-

dacht vragen. Daarbij zullen de inzichten aan de orde komen van psychologie, psycho-therapie, paedagogie en zielszorg (geestelijke verzorging). Hoe verhouden zij zich tot elkaar en tot maatschappelijk en sociaal-cultureel werk. Wat kan en mag men in dit opzicht van de kunst verwachten?

Het zal zeker op prijs gesteld worden als de sectie suggesties aan de hand zou doen, niet alleen voor probleemstellingen en medewerkers op de bovengenoemde gebieden, zowel voor publicaties als voor de praktijk, maar ook voor conferenties over dergelijke onderwerpen, waarbij ook aan conferenties voor vakgenoten gedacht kan worden. Daarbij ware ook aandacht te besteden aan scholingscursussen voor functionarissen en overleg omtrent de uitvoering.

Tenslotte wordt de hoop uitgesproken, dat de sectie bereid zal zijn om bv. tweemaal per jaar te beraadslagen over de hier aangegeven problemen. Veel, zo niet alles, zal daarbij afhangen van de zorgvuldige voorbereiding van de bijeenkomsten door voorzitter en secretaris. Daarop wordt gaarne vertrouwd. Moge deze ambitieuze doelstelling intussen niemand afschrikken, doch veeleer alle betrokkenen doordringen van het besef, dat geestelijke gezondheid in de buitenkerkelijke wereld aller gezamenlijke inspanning vereist."

Tot zover Dr. van Praag.

Wij geven vervolgens nog de samenstelling van deze sectie, t.w.

Drs. Ph. H. van Praag (voorz.)	Ipenrodestraat 15	Haarlem
C. Uitenbogaard (secretaris)	Jan Springerhof 12	Amsterdam-W.
D.Th.F. d'Angremond	Graaf Aelbrechtlaan 149	Amstelveen
J. Bijleveld	Rijksstraatweg 46	Bennebroek
Dr. L. van Gelder	Dr. Plesmanlaan 101	Badhoevedorp
Drs. E. Lopes Cardozo	Breitnerstraat 73-a	Rotterdam-II
A. Meilink	Borgesiuslaan 43	Amersfoort
P.A. Pols	Curagaolaan 16-c	Amersfoort
Dr. D.H. Prins	Kiplaan 23	's-Gravenhage
P. Thoenes	Morsweg 90	Leiden
A. Treurniet	De Sav.Lohmanlaan 71	's-Gravenhage
Mr. Dr. J. In 't Veld	Van Hogenhoucklaan 74	's-Gravenhage
Mevr. E. Vrind-van Praag	Hendr. Jacobszstraat 24	Amsterdam
H. Wielek	Woonboot "Ruth", Nic. Witsenkade t.o.22	Amsterdam
Drs. H. van Wieringen	Almstraat 77	Amsterdam

HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN

De A.H. Gerhard-Stichting wordt Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden.

Sinds de Vereniging voor Maatschappelijk Werk Humanitas op het congres te Rotterdam het hoofdbestuur machtigde om besprekingen over samenwerking in de A.H. Gerhard-Stichting te voeren is intensief tussen de hoofdbesturen van De Vrije Gedachte, het Humanistisch Verbond en Humanitas overleg gepleegd. Het resultaat van dit overleg is geweest, dat Humanitas als mede-initiatiefneemster tot de A.H. Gerhard-Stichting is toegetreden. Als bestuursleden, aangewezen door Humanitas, zijn benoemd de heren J.v.d. Berg Jeths te Hengelo, Ir. A. Coster te Heemstede, Mr. C.M. van 't Hof te Rotterdam en Mr.Dr. J. In 't Veld te 's-Gravenhage. De heer van 't Hof is, als penningmeester, in het Dagelijks Bestuur opgenomen. Het bestuur bestaat thans uit 12 leden, n.l. 4 van elke constituerende organisatie plus een door de drie organisaties gezamenlijk benoemde voorzitter.

De statuten van de A.H. Gerhard-Stichting zijn in verband met de toetreding van Humanitas opnieuw vastgesteld, waarbij de naam van de Stichting gewijzigd werd in Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden.

Het doel van de Stichting is als volgt omschreven: "Het bevorderen van de totstandkoming van bejaardentehuizen op humanistische grondslag, in het bijzonder ten behoeve van bejaarden die geacht willen worden niet tot enig kerkgenootschap te behoren en voorts van al hetgeen met dit doel verband houdt in de ruimste zin des woords". Volgens art. 12 van de gewijzigde statuten kunnen behalve plaatselijke stichtingen die gevormd worden door afdelingen (gemeenschappen) van de drie constituerende organisaties, ook rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen waarvan het bestuur (mede) gevormd wordt door andere organisaties en/of personen - en die eveneens het stichten en/of exploiteren van tehuizen en/of woningen voor bejaarden ten doel hebben -, zich als "aangesloten instelling" bij de landelijke stichting aansluiten. De nieuwe statuten zijn op 23 september ten overstaan van notaris E. Bennink Bolt te Amsterdam verleden. De afdelingen (gemeenschappen) van de drie constituerende organisaties krijgen binnenkort afzonderlijk bericht over de werkwijze van de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden. Het is bijzonder verheugend dat deze Stichting, die reeds veel kennis en ervaring heeft verzameld en die over de middelen beschikt om een (bescheiden) bureau in te richten, dat ten behoeve van plaatselijke initiatiefnemers werkzaam zal zijn, door de toetreding van Humanitas met meer kracht haar doel zal kunnen nastreven tot heil van de talrijke bejaarden die verlangend naar behoorlijke huisvesting in een "eigen" tehuis uitzien.

Jaarverslag 1959 A.H. Gerhard-Stichting.

De A.H. Gerhard-Stichting, die nu dus is opgegaan in een groter verband, heeft over het jaar 1959 haar jaarverslag gepubliceerd. Hierin wordt over het A.H. Gerhardhuis o.m. het volgende medegedeeld:

"Nadat reeds sinds juli 1958 de zelfstandige woningen in gebruik waren genomen, die op 1 januari geheel bezet waren, werd na de oplevering van het complex dd. 9 januari 1959, op 16 februari de eerste bewoner van het huis verwelkomd. Hierna betrokken per week ca. 30 nieuwe bewoners hun

kamers. Op 15 juni werd de laatste kamer bezet. Gedurende het verslagjaar kwamen van het huis elf bewoners te overlijden, terwijl zes bewoners naar elders vertrokken. Eind 1959 telde het huis 226 bewoners. In de woningen overleden vier personen, de overblijvende echtgenoten verkregen een kamer in het huis. Eind 1959 waren er 47 bewoners van de huisjes.

Om en bij de 30% van de inwonenden werd door de Dienst voor Sociale Zaken gesteund.

-o-

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

De Stichting Kinderhuizen van Humanitas.

De Stichting Kinderhuizen van Humanitas is thans uitgebreid met een directeurswoning, Zutphensestraat 36, waarin tevens de administratie gevestigd zal worden en het pand Binnenweg nr. 69, dat als kinderkuis zal worden ingericht. Zowel Ellinchem als dit nieuwe kinderkuis zullen belangrijke verbouwingen ondergaan. Beide kinderkuisen komen onder leiding te staan van de Heer Beuke.

Een nieuw kantoorgebouw voor de afdeling Amsterdam.

Het bestuur van de afdeling Amsterdam heeft na lang zoeken beslag weten te leggen op een gebouw, dat spoedig in gebruik genomen zal worden als afdelingskantoor. In september heeft de afdeling Amsterdam van Humanitas het pand Den Texstraat 1 gekocht, een huis met drie verdiepingen, waarin het snel gegroeide apparaat van de afdeling Amsterdam op behoorlijke wijze kan worden ondergebracht. Enige jaren heeft de afdeling Amsterdam genoeg moeten nemen met de tweede verdieping van het gebouw aan de Vondelstraat 61, waar het ruimtegebrek zo groot was, dat maatschappelijke werksters soms thuis moesten werken, en één afdeling moest worden ondergebracht bij het Centraal Bureau. Dit leed is nu geleden en binnenkort zal het bestuur en zijn directrice, Mejuffrouw L.E. Lopes Dias, de gehele staf in één gebouw onder hun hoede hebben, hetgeen de efficiency van het werk zeker ten goede zal komen, maar ook de vele cliënten van Humanitas, die nu niet meer op de gang behoeven te wachten, zoals vroeger, wanneer de spreekkamers bezet waren.

Verzorgingshuis Humanitas te Hengelo.

Het verzorgingshuis Humanitas werd in september betrokken. Het verzorgingshuis, dat de stichting Humanitas aan de Johannaweg heeft laten bouwen, kreeg begin september de eerste bewoner, waarna spoedig alle negen eenpersoons- en de ene tweepersoonskamer van het nieuwe centrum betrokken zullen worden door bejaarden. Naar wij vernemen zal het nieuwe gebouw nog niet officieel geopend worden, omdat er plannen bestaan om reeds volgend jaar er een verdieping op te laten bouwen.

Aanstellingen.

De afdeling Zwolle heeft tot maatschappelijk werkster voor het algemeen maatschappelijk werk Mevrouw A.v.d. Wees-de Jonge benoemd.

In de afdeling Amsterdam is Mejuffrouw T. van Houwelingen in het kader van de gezinsverzorging belast met de leiding van de verzorging van bejaarden.

Gezinsverzorging bij Humanitas.

De afdeling Hollandse Veld heeft een gezinshelpster aangesteld, die op 1 oktober in het kader van de nieuwe plaatselijke sectie gezinsverzorging van Hollandse Veld haar werkzaamheden is begonnen.

De afdeling Assen ging eveneens op 1 oktober starten met gezinsverzorging.

Bejaardensociëteit in Leiden.

De Leidse afdeling van Humanitas heeft op 22 september een bejaardensociëteit geopend in de Anjelierstraat in Tuin-Stadswijk. De reeds bestaande sociëteiten in het Haagwegkwartier en de Kooi zijn die dag eveneens weer geopend.

Jaarverslag 1959.

In het ledenorgaan van Humanitas, "Van Mens tot Mens" van september 1960, is het jaarverslag 1959 opgenomen. Uit dit verslag blijkt, dat het ledental op 31 december 1959 19.564 bedroeg, als volgt onderverdeeld:

13.368 afdelingsleden,

432 gewestelijke en andere verspreide leden,

5.764 leden van gezinsverzorgingsdiensten.

- o -

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP

Demasqué der H.J.G.

Verschenen is een nieuwe propagandabrochure: "Demasqué der H.J.G.". In het bestek van 8 bladzijden worden het doel en de zin van de H.J.G. uiteengezet, de activiteiten genoemd en enige kernpunten met betrekking tot het humanisme uiteengezet.

De brochure is verkrijgbaar door overschrijving van 25 ct op postrekening 58.48.02 t.n.v. penningmeester H.J.G. te Amsterdam.

"Mededelingen H.J.G." september 1960.

Het septembernummer van "Mededelingen-H.J.G." bevat o.m. kritische kanttekeningen ten aanzien van de kinderbijslag regeling en de uitspraken van de R.K.-kerk ten aanzien van het bewind van Fidel Castro op Cuba.

Weekend "Verdraagzaamheid".

Op 17 en 18 september heeft de H.J.G. in Amsterdam een landelijk weekend gewijd aan het onderwerp "Verdraagzaamheid". De ca. 80 deelnemers (een sinds jaren niet voorgekomen groot aantal) uit het gehele land hebben zaterdagavond de toelichting van Henk Bosselaar (een van de samenstellers van de syllabus "Verdraagzaamheid") op enkele kernpunten van het probleem met grote belangstelling gevolgd.

Het op zondagmorgen door Hein Spaan en René Muys ingeleide probleem: "Hoe moet onze houding ten opzichte van de Duitsers zijn om een herhaling van de gebeurtenissen uit 1933 - 1945 te voorkomen?" was 's-middags stof voor diepgaande groepsdiscussies en een einddiscussie, waaraan zeer velen van de aanwezigen deelnamen. Uit het debat resulteerden ideeën voor de taak van de H.J.G. in dit opzicht; in de toekomst zal aan de uitvoering van deze op dit weekend geformuleerde taak zeker grote aandacht worden besteed.

-o-

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Zomerkampen.

Beide kampen (Sluis, 20 - 30 juli en Texel, 20 - 27 augustus) zijn een groot succes geworden. Er waren resp. 11 en 25 deelnemers. De sfeer was prima. In Sluis omvatte het programma o.a. een tocht naar Brugge, ontvangst door de burgemeester, bezoek aan een fabriek. Op Texel is er veel gewandeld en gefietst over strand en door 't bos. En tussen dit alles door werden de nodige contacten gelegd; de gesprekstof varieerde van het weer tot de zin des levens.

Een feit, waaruit het slagen van de kampen ook nog mag blijken: alle niet-H.J.B.-ers die een van de beide kampen meemaakten, negen in totaal, zijn lid geworden.

Mentor was de Heer J. Onderstal; de leiding was - zoals altijd - in handen van H.J.B.-leden.

Propaganda.

Ongetwijfeld is 't het slagen van de zomerkampen geweest, dat het nodige enthousiasme voor het oprichten van een nieuwe afdeling heeft opgewekt. Na alle mislukkingen is op het moment, dat deze woorden geschreven worden eindelijk in een geheel andere plaats, nl. Zwolle een afdeling in oprichting.

De meeste bestaande afdelingen zijn weer met hun programma begonnen. In Den Haag zijn de beide afdelingen weer bij elkaar gevoegd.

Congres.

Als eerste en belangrijkste landelijke activiteit van de H.J.B. staat het jaarlijkse congres op het programma; 29 en 30 oktober, naar alle waarschijnlijkheid in de jeugdherberg te Amersfoort..

Op de agenda staat o.m. de bespreking van een voorstel van het hoofdbestuur om het innen van de contributie te centraliseren.

Buiten de normale vergaderingsagenda zal er misschien nog een toneelstuk door de H.J.B.-ers worden opgevoerd.

-o-

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG "SOCRATES"

Najaarsconferentie.

Op 5 en 6 november wordt in "Land en Bosch", Leeuwenlaan 297 te 's-Graveland de S.V.H.G.-"Socrates" najaarsconferentie gehouden, waar

's zaterdags Mr. A. Stempels en 's zondags Dr. W. Drees zullen spreken over het onderwerp: "Politiek en levensbeschouwing".

Afdeling Rotterdam.

De afdeling van de S.V.H.G. "Socrates" in Rotterdam is heropgericht. Het bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

W. van Schelven	praeses,
W.J. van Beelen	ab-actis,
L. van Leeuwen	quaestor.

Het ab-actiaat is gevestigd te Maassluis, Prinses Julianalaan 13.

-o-

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

Jaarvergadering.

De H.W.G. zal haar jaarvergadering houden op 19 november 1960 in het Erasmushuis te Utrecht.

"Vernieuwing".

Het septembernummer van "Vernieuwing" bevat o.m. een artikel van Henri Sandberg over de National Health Service in Engeland (enkele persoonlijke ervaringen), M.G. Warffemius bespreekt het rapport van de A.R. Partij over Humanistische geestelijke verzorging, Meyer de Vries toont aan dat de sociale zekerheid nog helemaal zo zeker niet is, en pleit in een ander artikel ervoor dat de bejaarden eindelijk eens buiten de Armenwet zullen kunnen. Frits Kool schrijft over de woningnood, een nationale schande. Het hoofdartikel is van de redacteur K. Timmermans en is getiteld: "Verburgerlijking op de Coolsingel".

-o-

RADIO-LEZINGEN

Lezingen in de maanden oktober en november voor de VARA.

23 oktober :	P.A. Pols	"In gesprek met andersdenkenden".
30 oktober :	H.G. Cannegieter	"Een ieder heeft zijn eigen taal".
6 november:	Prof. Dr. L.G. van der Wal	"En wat zegt de humanist daarvan".
13 november:	Dr. E. Nordlohne	"Op de Mont Blanc".

Lezing in de maand november voor de AVRO.

1 november:	Prof. Dr. A. Kruidhof	"De ander zijt gijzelf".
-------------	-----------------------	--------------------------

-o-

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST

THE RADICAL HUMANIST(INDIA)

No. 28
July 10 - 1960

Sudhindranath Datta
IRI Camp 1960 - A. Report
The problem of opposition in
Indian democracy

Sibnarayan Ray
R.L. Nigam

G.D. Parikh

No. 29
July 17 - 1960

IRI Camp 1960 - A Report
Lohia's Socialism
Inside Castro's Cuba

R.L. Nigam
M.V. Ramamurty
Prof. A.S. Arango

No. 30
July 24 - 1960

IRI Camp 1960 - A. Report
Democracy and poverty - The
future of the new countries
Albert Camus and his nostalgia
for innocence

R.L. Nigam
A.V. Sherman
Jean Bloch-Michel

No. 31
July 31 - 1960

U.S. China policy has had its
day
Albert Camus and his nostalgia
for innocence
Democracy and poverty

Leonard Beston
Jean Bloch-Michel
A.V. Sherman

No. 32
August 7 - 1960

Situation in Assam
Autonomy of Universities
University Medium

K.K. Sinha
Malka Verma
P. Kodanda Rao

No. 33
August 14 - 1960

A leap in the dark
IRI Camp 1960 - A. Report

V.B. Karnik
R.L. Nigam

No. 34
August 21 - 1960

Socialism - Too little or not
enough
IRI Camp 1960 - A Report
Assam and the role of political
parties

R.L. Nigam
P. Bhattacharyya

THE RADICAL HUMANIST (INDIA)

No. 35
August 28 - 1960

Special number on Sudhindranath
Datta

No. 36
September 4 - 1960

Mourning for Pasternak
IRI Camp 1960 - A Report
Humanist View of human personality

R.L. Nigam
Chand Mal

THE ETHICAL OUTLOOK(USA)

Volume XLVI - No.5
Sept/Oct. 1960

Putting Ethics to work
The Jane Addams Centenary
America's Smile
Can we build character?
Our race with the Soviet Union
Crash programs in science and
mathematics?
The independence of ethics and
religion

Sidney H. Scheuer
Henry Neumann
Philipp Flesch
Matthew Ies Spetter
S.L. Hoffman

Edwin A. Lee

W.T. Blackstone

THE MONTHLY RECORD (ENGLAND)

October 1960

The soul under Socialism
Common sense and crisis today
Ebenezer Elliott: The corn law
Rhymer - II

Dr. John Lewis
C. Bradlaugh Bonner
Richard Clements,
O.B.E.

DIE FREIGEISTIGE AKTION(DEUTSCHLAND)

Jahrgang 4
September Nr. 9
1960

Auguste Comte
Teilhard de Chardin

Werner Heisenberg
Eucharistischer Kongress
Kirchliches und Unkirchliches
Kultureller Notstand

Jean Werner Sommer
Prof. Dr. G. von
Frankenberg
Dr. E. Haessler
Dr. K. Becker
Otto Mass
Prof. R. Genschel

Jahrgang 4
Oktober Nr. 10
1960

Raoul Francé
Religion und Kirche im neuen
Parteiprogramm der SPD
"Er hat aber doch widerrufen!"
Über den Zufall
Religion und Glauben
Geschichte des Klosterlebens
Albert Heuer is von uns gegangen!

Anton Kaiser
Dr. Karl Becker
Prof. R. Genschel
Dr. Liebsch
L. Borchardt
Dr. Karl Becker

INTERNATIONAAL NIEUWS

International Humanist and Ethical Union (IHEU).

Het onderwerp voor het derde congres van de I.H.E.U., dat zal worden gehouden van 2 tot 7 augustus te Oslo, is vastgesteld. Het is "Long range goals of Ethical Humanism" (Doelstellingen op lange termijn van het humanisme).

Er zijn twee onderwerpen voor algemene discussie t.w. "Towards a mature personality" (Naar een rijpe persoonlijkheid) en "Towards freedom in an organised world" (Naar vrijheid in een georganiseerde wereld).

Verder zijn er vier onderwerpen, speciaal voor mensen met een bepaalde ervaring of belangstelling t.w. a. Groupwork (groepswork), b. Publicity and public relation (publiciteit en public relations), c. counselling (geestelijke verzorging) d. Moral education (geestelijk vorming).

De IHEU heeft een Ontwikkelingscommissie in het leven geroepen, waarvan de Nederlandse Mevrouw A.C. Terpstra-Heinrich voorzitter is. Er zullen nog twee leden worden aangetrokken, speciaal voor het werk in Azië en Australië. De taak van de Ontwikkelingscommissie is het humanisme op gang te brengen in die delen van de wereld waarin nog geen Humanistische organisatie werkzaam is.

Verenigd Koninkrijk.

The Rational Press Association hield haar jaarlijkse conferentie dit jaar in Oxford. Onderwerp was: "Moraal zonder godsdienst". Er waren 120 deelnemers.

In The Humanist van september jl. schreef de redacteur Hector Hawton over zijn ervaringen die hij had met het bijwonen van een serie lezingen over godsdienst aan de universiteiten in Engeland. Van christelijke zijde wordt wel gesteld, zegt H. Hawton, dat er aan de universiteiten een sterke herleving is van de belangstelling voor de godsdienst. Hawton meent dat dit wel juist is, maar, voegt hij er aan toe, belangstelling is nog iets anders dan werkelijke bekering tot de godsdienst. Er is ook veel belangstelling voor humanisme en de inleidingen welke over de godsdienst werden gehouden waren tegenover het humanisme niet unfair, zegt Hawton.

In het oktobernummer gaat Hawton op dit thema door. Hij is namelijk van zeer onverwachte zijde bijgevallen. Crookford's Clerical Directory 1960 stelt n.l. dat weliswaar de bijeenkomsten op godsdienstig gebied zeer veel belangstellenden trekken, maar dat dit een gevolg is van het veel grotere aantal studerende, vergeleken bij voor de oorlog. Alle andere bijeenkomsten trekken ook veel meer deelnemers dan vroeger. Aan de meeste universiteiten bestaat een sterk anti-godsdienstige stroming. Het "intellectuelen-probleem" is voor de Kerken nooit zo ernstig geweest als nu, aldus de Directory.

VAN ALLE KANTEN

Humanistische rubrieken.

Humanistische rubriek in Het Parool.

In Het Parool van 27 augustus 1960 verscheen weer de rubriek Nieuws uit de Humanistische Wereld. De rubriek geeft een overzicht van de inhoud van de brochure van Dr. J.P. van Praag: "Praktische arbeid en humanistische overtuiging" en van de brochure van Humanitas: "Het strafprobleem".

Verder geeft de rubriek enig kort humanistisch nieuws betreffende de torenflat in aanbouw voor bejaarden te Beverwijk, het project van het bejaardencentrum van Humanitas te Beverwijk, de oprichting van een Humanistisch Verbond in Denemarken en de aansluiting van de Bund freireligiöser Gemeinde bij de IHEU.

-0-

Mr. Mulderije over de nieuwe omroepwet. (Het Parool)

In de rubriek Humanistisch Nieuws verwezen wij reeds naar de rede van Mr. Mulderije, voorzitter van het I.K.O.R. over het ontwerp-omroepwet. Het verslag dat Het Parool van 5 september 1960 van deze rede gaf, geven wij hieronder in zijn geheel weer:

" Na de eerste wereldoorlog hebben de kerken de grote mogelijkheden, welke de radio hen bood, niet gezien. Individuele christenen deden dit wel en zij organiseerden zich in N.C.R.V. en V.P.R.O.

" Na de tweede wereldoorlog hebben de kerken een duidelijker visie op hun taak gekregen, ook op hun radiotaak. Terecht wilden zij niet langer afhankelijk zijn van de uitnodigingen, welke particuliere omroepbesturen al of niet aan bepaalde predikanten richtten.

" Aldus Mr. H. Mulderije, voorzitter van het I.K.O.R. en oud-minister van justitie, in een rede, door hem op de Oecumenische Dag van de Oecumenische Raad van Kerken in Nederland te Amersfoort gehouden over: de omroep in dienst der kerk.

" Het I.K.O.R., het Interkerkelijk Overleg in Radio-aangelegenheden, waaraan door de Ned. Hervormde Kerk, de Doopsgezinden, de Remonstranten, de Lutheranen, de Oud-Katholieken en de Broedergemeente wordt deelgenomen, heeft, aldus de oud-minister, een "vergissing" begaan, toen het zich aanvankelijk liet terugdringen tot alleen maar het uitzenden van kerkdiensten. Onder het begrip "kerkelijke uitzendingen" valt echter veel meer. Geleidelijk aan heeft het I.K.O.R. zijn beperkte zendtijd dan ook aan uitzendingen als van de "Open Deur" en het "Geladen Schip" gewijd - hoezeer de anderen daartegen ook pruttelden en sputterden.

"N i e t g e r u s t"

" Mr. Mulderije herinnerde eraan, dat nu reeds dertien jaar op een Omroepwet wordt gewacht. Hij betreurde het, dat in 1955 door de Eerste Kamer de motie-Verwey Jonker werd verworpen, die uitsprak dat de kerken vrij dienen te zijn om zelf te bepalen wat zij zullen uitzenden. Tegen deze motie, die geheel in de geest van het

"I.K.O.R. was, hebben toen de rechtse Kamerleden hun stem uitgebracht. "Wat zullen die geheide vrienden van de N.C.R.V. straks bij de stemming over de Omroepwet doen?", vroeg Mr. Mulderije. "Ik ben daar niet gerust op", zeide hij.

" Het ontwerp-omroepwet van 1958 gunt de kerken uitsluitend zendtijd voor het uitzenden van kerkdiensten. Die zijn belangrijk, maar belangrijk is ook de verdere evangeliserende, voorlichtende, catechiserende taak. De veel verder strekkende "kerkelijke uitzendingen" dreigen ons te worden ontnomen; uitzendingen als die van de "Open Deur" komen daardoor in gevaar. Onaanvaardbaar is het voor ons om dit soort uitzendingen hoogstens als een soort omlijsting van de kerkdiensten "gegund" te krijgen.

" Daarom: het ontwerp-omroepwet van 1958 is voor de kerken niet te accepteren, aangezien dit ontwerp de kerkelijke radio-werkzaamheden terugschroeft tot het uitzenden van alleen maar kerkdiensten en omdat ons ook straks weer hoogstens bij de gratie van anderen wat meer armslag ook buiten die kerkdiensten zou worden gelaten.

" Wij erkennen de grote historische verdiensten van de zgn. vrije omroeporganisaties maar tegelijk zuchten wij, nu en straks, onder hun bevoorrechte machtspositie, welke door het ontwerp-omroepwet nog eens extra geconsolideerd wordt.

" Mr. Mulderije zei in dit verband, dat het ook met de V.P.R.O. "eigenlijk een beetje dwaas gesteld" was. Ziehier een speciale omroep voor een speciale protestantse visie. Ziehier een omroep die bovendien de besluiten der Hervormde synode corrigeert; - voer dit systeem consequent door en ge krijgt straks ook een Gereformeerde Bonds-omroep!

" Is er dan geen andere oplossing mogelijk dan die, welke het ontwerp-omroepwet van minister Cals in uitzicht stelt? Mr. Mulderije beantwoordde deze vraag bevestigend. Men kan zich z.i. een meer nationale omroep denken en hij bracht in dit verband hulde aan de nota van de V.P.R.O. over het omroepvraagstuk. Zendtijd is nationale zendtijd, is zendtijd van het gehele Nederlandse volk. Vóór het ontwerp in de Kamers komt - het heeft nu toch al lang genoeg geduurd - zou een breed gesprek over het zendtijdprobleem gevoerd moeten worden, óók met de humanisten.

" Mr. Mulderije ontvouwde in enkele trekken een omroepmodel, waarbij de zaken geregeld en geleid zouden worden door een Generale Raad voor de Omroep, waarin ook de kerken zouden zijn vertegenwoordigd. Deze Generale Raad zou dan de gefedereerde programmaraden moeten overkoepelen, die ten behoeve van de bestaande vrije omroeporganisaties gevormd konden worden. Dit ware een samenwerking van een meer verantwoorde nationale gezindheid dan die welke thans in de Radio-Unie slechts technisch gerealiseerd is en waar verder weinig of niets van terecht is gekomen.

" Het plan van de V.P.R.O., door Mr. Mulderije nogmaals aangehaald, legde z.i. nog te sterk de nadruk op de vrije omroeporganisaties. Toch is het althans in wezen verwant aan de nationaal gerichte radio-uitspraak door de Hervormde synode in 1945 gedaan.

" Wij mogen, besloot de oud-minister, van de overheid eisen, dat zij, vóórdat zij het ontwerp-omroepwet in de Kamer brengt, eerst nog eens terdege overweegt of er geen andere, nationaler regeling dan de voorgestelde mogelijk is."

Mr. Beernink over subsidie voor Humanistische gebouwen. (Het Vaderland)

De C.H.U.-voorzitter, Mr. H.J.K. Beernink, heeft zich in een rede over de troonrede, in de kamerkring 's-Gravenhage van zijn partij, ook uitgelaten over subsidie aan Humanistische gebouwen. Het Vaderland gaf in zijn verslag d.d. 29 september jl. de passage, welke hierop betrekking had, als volgt weer:

Ondermijnend humanisme

" Met vreugde had de heer Beernink in de troonrede gelezen, "dat binnenkort een wetsontwerp op de subsidiëring van kerke- "bouw zal worden ingediend. Het wordt tijd dat aan de huidige "chaotische toestand, waarin de gemeenten in afwachting van de "wet op zeer uiteenlopende manieren voorlopige subsidies ver- "lenen, een eind komt.

" Subsidiëring van kerkebouw door de overheid kon de heer "Beernink niet zien als in strijd met het beginsel van de schei- "ding tussen kerk en staat. "We moeten niet vergeten, dat een "krachtig kerkelijk leven een openbaar belang te noemen is".

" Bijzonder onverzoenlijk toonde de CHU-voorzitter zich jegens het "het Humanistisch Verbond. "Als van humanistische zijde wordt ver- "zocht om een overheidssubsidie voor de bouw van een bezinnings- "centrum of iets dergelijks, dan meen ik dat wij aan zo'n verzoek "niet moeten voldoen", merkte hij op. Zijn argumentering luidde: " "Wij christelijk-historischen stellen ons op het standpunt, dat "ons land moet worden geregeerd als een christelijke natie in "protestantse zin. Het Humanistisch Verbond nu ondermijnt één van "de grondslagen van de West-Europese beschaving, namelijk het "christendom. Aan deze ondermijning mogen wij niet meewerken door "het beschikbaar stellen van geld uit de staatskas".

-0-

Subsidies Humanistisch Thuisfront. (De Prov. Zeeuwse Courant) en De Rotter- dammer)

Volgens de Prov. Zeeuwse Courant van 27 september hebben B. & W. van Vlissingen de Raad voorgesteld het Humanistisch Thuisfront een subsidie van f.100.-- te verlenen.

Blijkens een verslag in De Rotterdammer van 31 augustus jl. heeft de Gemeenteraad van Dirksland uitvoerig gediscussieerd over een subsidie aan het Thuisfront, waarna besloten werd het subsidie te verlenen. Hier volgt het verslag:

" De telkenjare herhaalde verzoeken van het Humanistisch "Thuisfront ten behoeve van de militaire tehuizen zijn in vele "gemcenteraden steeds weer onderwerp geworden van uitvoerige "discussies, zeker in die raden, welke een christelijke meerder- "heid aan leden bezitten of waarin de christelijke partijen sterk "vertegenwoordigd zijn. Op Goeree-Overflakkee geldt dit praktisch "voor alle raden en die van Dirksland maakte daarop geen uitzon- "dering. In de maandagavond gehouden openbare vergadering - geleid "door burgemeester H. Bos - sprak men zich nog eens en nu zeer "gedecideerd uit over het verzoek, over het wezen van het humanisme

"en over het standpunt in christelijke en socialistische kring
"uit, thans naar aanleiding van het voorstel van de P.v.d.A.-
"fractie om tenminste f.10.-- subsidie per jaar toe te kennen.
"Dit voorstel werd gedaan, nadat in een vorige bijeenkomst van
"de raad, door afwezigheid van raadsleden, de stemmen hadden
"gestaakt.

"Burgemeester Bos achtte het, na hetgeen hij in de vorige
"vergadering over deze aangelegenheid had gezegd - de meerder-
"heid van B. & W. stelde voor het subsidieverzoek geheel af te
"wijzen - niet meer nodig het standpunt van de meerderheid van
"het college nog eens te verduidelijken.

"De heer van Es (s.g.p.) deelde mede een ernstige studie
"van het humanisme gemaakt te hebben en zijn conclusies wilde hij
"gaarne nu in raad en gemeente neerleggen. Hij betoogde, dat het
"humanisme het christelijk geloof onhoudbaar noemt en de bijbelse
"openbaring ongeloofwaardig. De zedelijkheid moet, volgens het
"humanisme, het geloof in God vervangen. De heer van Es noemde
"dit een terugval en haalde diverse passages aan uit het huma-
"nistisch tijdschrift "Mens en Wereld", waarna hij vaststelde, dat
"volgens deze overtuiging de mens zelfs anti-christ behoort te
"zijn. Alle eerbied van de humanisten geldt de mens en hij betreur-
"de het zeer, dat niet de gehele christenheid hiertegen sterk ap-
"pelleert en ook, dat het voorstel van de socialistische fractie
"instemming vindt bij rechtse raadsleden.

"De heer T. van Prooyen (soc) verklaarde de bespreking zakelijk
"te willen houden en wees er op, dat de Centrale Overheid steun
"verleent aan de militaire tehuizen van de humanisten. De Overheid
"is verantwoordelijk voor het gehele volk en de democratie spreekt
"juist het meest in de kleine gemeenschappen, reden waarom hij oor-
"deelde, dat de raad zich ook in dit geval democratisch moest
"tonen.

"Wethouder G. van 't Geloof (s.g.p.) haalde enige artikelen
"aan, alsmede Kamerverslagen, waaruit hij concludeerde, dat de cen-
"trale overheid de geestelijke verzorging door het Humanistisch
"Thuisfront niet wenst en deze ook niet steunt. Hij verklaarde zijn
"stem niet aan het voorstel te kunnen geven. "Deed ik dat, dan
"zouden onze jongens zich op mij kunnen beroepen en de militaire
"tehuizen der humanisten gaan bezoeken!", aldus de wethouder.

"De heer Bestman (anti-rev.) deelde mede, dat hij zich princi-
"pieel niet met de overtuiging en de doelstelling van het Humanis-
"me kan verenigen, maar, mede omdat de overheid in dit geval steun
"verleent, wel met het voorstel kon instemmen.

"De heer M. de Bonte (soc.) verweet de s.g.p. een star vasthou-
"den aan wat zij denkt dat goed is. "Democratie is bij de s.g.p.
"niet waar te nemen", aldus spreker. Men wilde indertijd zelfs de
"tram op zondag niet laten rijden en dacht daarbij niet aan het zie-
"kenhuisbezoek enz. Hij memoreerde ook, dat de heer van Es zich
"enige jaren geleden tegen het werk van Tuberova verklaarde. "Zo
"komt niets tot stand!" betoogde de heer de Bonte.

"Nadat in gelijke zin in tweede ronde verder was gediscussieerd,
"bracht de burgemeester het voorstel in stemming en dat werd aan-
"genomen. Tegen stemden de heren Van Es en Van 't Geloof, alle
"anderen waren voor, (de heer Roon (lib.) was afwezig), zodat het
"werd aangenomen."

Inleidingen over Humanisme.

De Linie van 1 oktober vermeldt dat het Apostolisch Instituut te Utrecht en Amsterdam een serie inleidingen organiseert, die twee jaar zal duren, telkens van oktober tot Pasen. De inleidingen zijn gericht op een authentiek christelijk getuigenis. Naast inleidingen over de Bijbel, de kerk-geschiedenis en het liturgisch leven, zullen ook besprekingen worden gewijd aan het Protestantisme, Existentialisme, Humanisme en Communisme.

-o-

Woodbrokers over geloof en ongeloof in de huidige samenleving.

De Arbeidersgemeenschap De Woodbrokers te Bentveld zal op 10 en 11 december een weekend wijden aan de verhouding van geloof en ongeloof in de huidige samenleving. Er zullen inleidingen worden gehouden over : Ongeloof als levenshouding, a door een gelovige, b door een ongelovige.

Verder zal de humanist Dr. A.L. Constandse spreken over: "De Praktijk der verdraagzaamheid".

-o-

Het Limburgs Dagblad (Dr.J. Gielen) over Praktische arbeid en humanistische overtuiging.

In Het Limburgs Dagblad van 7 september jl. wijdde Dr. Jos. J. Gielen een bespreking aan de brochure van Dr. J.P. van Praag. Wij laten deze bespreking in haar geheel hier volgen:

" De voorzitter van het Humanistisch Verbond, Dr. van Praag, heeft een brochure geschreven over "Praktische arbeid en humanistische overtuiging", waarin de verhouding van geestelijke overtuiging en maatschappelijk werk behandeld wordt. Het is een werkstuk, dat aandacht vraagt en verdient. Onzerzijds kan gezegd worden, dat wij het er mee eens en oneens zijn. Waar Dr. van Praag duidelijk maakt, dat levensovertuiging bij maatschappelijk werk niet gemist kan worden, doet hij dat met een zo pakkend voorbeeld, dat het zijn uitwerking niet missen kan: wie met huwelijksmoeilijkheden steun zoekt bij een maatschappelijk werkster, die zal met deskundigheid alleen niet gebaat zijn. Wat de mens-in-nood verwacht is niet uitsluitend een duidelijk inzicht in zijn moeilijkheden, en een technisch-knappe behandeling van zijn "geval", maar juist dat hij of zij NIET als een "geval" genomen wordt. De mens-in-nood is strikt persoonlijk in last; hij heeft een levensovertuiging en meestentijds hangen zijn moeilijkheden óf daarmee innig samen óf zij is een der geëigende middelen om die moeilijkheden te overwinnen. Wie kan nu beter helpen dan wie hem juist ten aanzien van zijn moeilijkheden verstaat? En die vervolgens vanuit die levensovertuiging de mogelijkheden tracht te scheppen om ze te overwinnen? Terecht noemt de schrijver deskundigheid zonder levensovertuiging een gevaarlijke zaak, uiterst gevaarlijk zelfs. Hetgeen natuurlijk niet zeggen wil, dat deskundigheid gemist kan worden! Althans, zo zouden wij willen zeggen, ALTIJD gemist kan worden. Want er zijn niet weinig mensen-in-nood, die uitstekend geholpen kunnen worden door hen die "alleen maar" liefde en takt bezitten! Dat neemt niet weg, dat, in het algemeen, de deskundigheid onmisbaar is.

O n e e n s

" Kunnen wij het tot dusver geheel met de schrijver eens zijn, dat

"wordt anders als hij daarna stelt, dat een op levensovertuiging
"gegrondveste organisatie niet wenselijk is. Die stap komt ons
"onbegrijpelijk voor, na de gedachtenontwikkeling van het "innig
"verband" tussen werk en levensbeginsel. Indien Dr. van Praag
"daarna had laten volgen dat een innige samenwerking tussen de
"resp. organisaties wenselijk is, dan zouden wij zijn gevolgtrek-
"king gaarne hebben onderschreven. Maar nu hij, na zelf duidelijk
"het noodzakelijk verband met de levensovertuiging te hebben aan-
"getoond, "een echt algemene organisatie" bepleit, kunnen wij hem
"niet volgen. Waartoe dient van Praag's "algemene organisatie"?
"Zij zou het punt moeten zijn waar men het eens zou dienen te worden
"over de beginselen naar welke men de cliënten over de verschil-
"lende medewerkers zou moeten verdelen. Als dát het doel is, dan
"zien wij niet in waarom men niet met samenwerkende verenigingen
"in federatieve vorm kan volstaan. Wij zouden dan zelfs graag ver-
"der willen gaan dan Dr. van Praag: gezamenlijke studie, uitwisse-
"ling van ervaringen, gezamenlijk overleg over opleiding en tech-
"niek van het werk en voorwaarden, zou eveneens binnen het kader
"van die samenwerking kunnen vallen. Een "echte algemene" organi-
"satie is daarvoor in het geheel niet nodig en zelfs gevaarlijk.
"Binnen zo'n verband zal men immers elkaar telkens moeten ont-
"zien; men zal een soort vetorecht moeten scheppen zodra het zaken
"van zuiver-levensbeschouwelijke aard betreft! En bovendien: een
"dergelijke "echt-algemene" organisatie kan niet eens bestaan.
"Want Dr. van Praag wil daarin wel r.k., protestanten van aller-
"lei schakering, overtuigde joden en humanisten verenigen, maar
"waar blijft het recht van diegenen die zich tot geen dezer groepen
"wensen te rekenen? En wie zal uitmaken wie "overtuigde" joden
"zijn en wie niet?

" Ondertussen is in Beverwijk door de Stichting Humanitas een
"bejaardenhuis geopend. In 1961 zal er een in Deventer volgen.
"Zou Dr. van Praag dit bij een "echt algemene" organisatie willen
"nalaten en hoe denkt hij dán het innig verband met de levensover-
"tuiging te doen beleven? Zonder een afdoend antwoord op deze
"dwingende vragen blijven wij de stap van de aanvankelijk juiste rede-
"nering naar haar gevolgtrekking, onbegrijpelijk vinden."

-o-

Bevrijdend Denken.

Nakaarten over de volkstelling.

Bevrijdend Denken van 10 september "kaart na" over de volkstelling en bespreekt de verschillende reacties op de circulaire van het Humanistisch Verbond over dit onderwerp. Het artikel besteedt ook aandacht aan een stukje in Mens en Wereld over het artikel van Ds. Landsman over deze circulaire. Bevrijdend Denken geeft eerst een passage uit Mens en Wereld weer en daarna zijn opvatting over de juistheid van deze passage. Wij laten hier de door Bevrijdend Denken aangehaalde passage volgen met het commentaar:

" "En als het Verbond, tot steun aan al diegenen die door
"pastoor of dominee met hel en verdoemenis worden bedreigd
"als ze "geen" zouden durven invullen, vaststelt, dat dat anno

"1960 volkomen normaal is (het had daar nog aan kunnen toevoegen dat in feite meer dan de helft van het Nederlandse volk onkerkelijk is), dan spreekt "hervormd Nederland" daar schande van, en vraagt het zich af, wat de positieve zin is van dit negatieve "geen". De positieve zin zou kunnen zijn, dat de grote kerkgenootschappen zich niet meer op hun volkomen irreëel aantal aanhangers konden beroepen en wat meer rekening zouden moeten gaan houden met het veel groter aantal mensen dat van vertekening van de feitelijke situatie niet gediend is. De positieve zin van dat "geen" zou ook kunnen zijn, dat er voor het Humanistisch Verbond, naast de kerken (die wij nooit een strobreed in de weg leggen) een uitgebreid arbeidsveld braak ligt, het zou tot voorlichting kunnen dienen voor de (vermoedelijk ook wel hervormde) minister Visser en zijns gelijken, en voor al die o zo christelijke gemeenteraden die Humanitas en het Humanistisch Thuisfront de subsidies weigeren, "die hun eigen zuiltje in zo overvloedige mate toebedeeld worden."

"Het misverstand in dit verweer is m.i., dat het H.V. de kerken "geen strobreed in de weg legt. Alleen reeds zijn bestaan is een "hinderpaal voor de kerken om hun bekeringsijver op de zich van hun waardigheid bewust geworden buitenkerkelijken bot te vieren. Door "naast" de kerken te willen staan, staat het er in wezen tegenover, zolang deze dat "naast" niet volledig willen aanvaarden. Vandaar de onthutstheid aan de kant van het H.V. over deze protestantse reactie. Het zal ons nu wel verwijten als "enfant terrible" op te treden, maar tenslotte zingt ieder vogeltje zo-als het gebekt is."

Radicalisering van het Humanisme.

In Bevrijdend Denken van 10 oktober vervolgt Jo Scheper zijn serie artikelen over radicalisering van het Humanisme.

Het eerste gedeelte van dit artikel nemen wij hieronder voor U over. De Heer Scheper voegt daaraan nog toe, dat hij zijn opvattingen nog nader hoopt uit te werken en dat hij zijn lezers om commentaar verzoekt.

"In mijn vorige artikelen heb ik gesteld dat wij aan ons rationeel-humanistisch mensbeeld de eisen kunnen ontleenen, waaraan de samenleving moet voldoen opdat zij maximaal bijdraagt tot het menselijk geluk. De visie op de meest wenselijke maatschappijvorm, die uit deze eisen te voorschijn komt, kan een nieuw bezielend perspectief scheppen.

"Als men nu vraagt of onze organisatie "De Vrije Gedachte" daarbij een specifieke taak heeft, dan antwoord ik zeer nadrukkelijk "ja!"

"Bij de uitwerking van bovenbedoelde maatschappij-visie zal namelijk vanzelf aan de dag treden hoezeer onze beweging ten opzichte van de andere "progressieve" organisaties een unieke plaats inneemt.

"Zowel Humanistisch Verbond, N.V.S.H., P.v.d.A. als P.S.P. zijn genoodzaakt de confessionele opvattingen doorlopend te ontzien (wat tot allerlei concessies en compromissen leidt), hetzij omdat "ze - zoals H.V. en N.V.S.H. - bij de burgerlijke overheid een ge-

"lijkgerechtigde positie bepleiten naast andere organisaties, "hetzij doordat ze - zoals met N.V.S.H., P.v.d.A. en P.S.P. "het geval is - zelf vele confessionele leden in hun rijen tellen. Dit betekent veelal dat geen strijd geleverd wordt op punten waar dit in feite wel noodzakelijk zou zijn (bijv. in vele "gevallen van door de kerken uitgeoefende geestelijke dwang; zie "overigens het slot van artikel II in B.D. van 10/9.

" Over de gebondenheid van de C.P.N. aan bepaalde opvattingen "zullen we het maar niet eens hebben.

" Wat de confessionele opvattingen aangaat: het is onvermijdelijk dat het ontzien daarvan een grens behoort te vinden. Wat wij "wel willen ontzien dat is: de Mens en de m e n s e l i j k e waarden, maar niet allerlei b u i t e n m e n s e l i j k e "heiligheden " en hinderlijke taboes. Hoe ver onze verdraagzaamheid ook "mag gaan tegenover de d r a g e r s van de confessionele opvattingen a l s m e n s, hun godsdienstige visie staat de groei "naar individuele geestelijke zelfstandigheid in de weg - in 't "bijzonder van de opgroeiende jonge mens - en daarom mag een openlijke botsing niet ontlopen worden.

" In tegenstelling tot de andere "progressieve" organisaties "verkeert onze beweging voor het verkondigen van radicaal geformuleerde eisen inzake maatschappelijke sanering op basis van het "moderne mensbeeld in een positie die niet alleen haar naam "De "Vrije Gedachte" alle eer aandoet, maar die ons ook uitstekend te "pas komt - ja in feite zelfs onmisbaar is - bij het principieelstellen van deze zaak.

" Ongetwijfeld zal er veel afhangen van de wijze waarop wij onze "visie op mens en maatschappij zullen weten uit te werken en uit "te dragen.

" Over de details van deze uitwerking mogen wij van mening verschillen - en blijven verschillen -, over de hoofdlijnen zullen we "het eens moeten zijn. Vanuit onze subjectivistische visie op de "mens k u n n e n e n m o e t e n wij komen tot een uitwerking "die alle hoofdzaken van het menselijk bestaan raakt: met name de "individuele mens (persoonlijke vrijheid, zelfverwerkelijking), de "tussenmenselijke verhoudingen (solidariteit, warmte, geborgenheid) "en de maatschappijstructuur (ruimte scheppend voor dit alles op "basis van een harmonische synthese van het individuele en het "tussenmenselijke aspect).

" Dit v r a a g t van onze beweging een belangrijk stuk bewustwording - zowel individueel als collectief - ; omgekeerd zal het "ook tot bewustzijn l e i d e n."

=====